

Para-tbc

Hygiënisch biest- en afkalfmanagement van levensbelang

Enkele weken geleden ben ik geroepen bij een koe op een vleesveebedrijf met zoogkoeien. Een zes jaar oude vleeskoe had al enkele weken diarree. De toestand van de koe was de laatste dagen flink verslechterd. Het dier was vermagerd. Ze had een redelijke eetlust maar stond met een iets opgetrokken buik. De mest van het beest was dun en stinkend. De koe was al behoorlijk verzwakt door de langere tijd dat zij aan de diarree was. Ze was aangekocht op oudere leeftijd. Voorheen was er nooit een soortgelijke klacht geweest.

Ik stelde een behandeling in met medicijnen en schoot een magneet in. Tegelijk nam ik een bloedmonster voor onderzoek op para-tbc. De dagen na de behandeling was het dier vitaler, leek minder buikpijn te hebben, de eetlust was verbeterd, maar de diarree bleef aanwezig.

De uitslag van het bloedonderzoek bij GD Deventer kwam al na enkele dagen via de e-mail binnen: er waren paratuberculoseantistoffen aangetoond. Helaas betekende dat niet veel goeds voor het dier. De veehouder wilde het dier echter niet laten slachten. De zoogkoe bleef vermageren en dunne mest houden. Uiteindelijk heb ik het uitgemergelde en sterk verzwakte dier moeten euthanaseren.

De veehouder en ik zullen bij de volgende bedrijfsbezoeken met name de preventieve managementzaken bespreken, zodat we zo snel mogelijk van dit probleem verlost raken. Daarnaast zullen we door mestonderzoek bij de koeien mogelijke dragers van para-tbc proberen op te sporen.

*Dr. Niels Groot Nibbelink,
dierenarts*

De encyclopedie **Paratuberculose**

Paratuberculose, of de ziekte van Johanna, is een slepende en ongevoelige darmontsteking, veroorzaakt door de bacterie *Mycobacterium avium* van het type paratuberculosis. Besmetting met paratuberculose vindt plaats bij het melken van de koe. Besmette biestmelk en mest vormen samen met besmette

melk vormen samen met besmette mest de voornaamste besmettingsbronnen.

Paratuberculose gedijt vooral op intensief uitgebate bedrijven waar veel contact is tussen moeder en kalf. Door het slepende karakter van paratuberculose komen de symptomen alleen voor

bij volwassen runderen. Koeien kunnen daarom gedurende maanden tot zelfs jaren geïnfecteerd zijn zonder zichtbare symptomen te vertonen. Bovendien zullen de ziekteverschijnselen niet bij alle besmette dieren optreden omdat sommige dieren worden geruimd voor de ziekte zich aandient. De ziekte is daarom minder zichtbaar op bedrijven met Belgisch-witblauwkoeien.

De aandoening leidt tot een geleidelijk verlies van conditie, ondanks een goede eetlust. De ziekte kenmerkt zich door een met tussenpozen terugkerende of blijvende waterige diarree, soms met gasballetjes, die niet reageert op behandelingen met geneesmiddelen. Paratuberculose leidt uiteindelijk tot uitputting.

Bestrijding van paratuberculose gebeurt door een goede preventie vanaf de geboorte. Een goed hygiënisch afkalfmanagement is, evenals een goed biestmanagement, van groot belang bij het voorkomen van para-tbc. Het is aan te raden de eerste drie dagen biest van de eigen moeder te verstrekken en vervolgens om te schakelen naar kunstmelk. In de opfok dient bovendien een strikte scheiding tussen de leeftijds categorie onder en boven één jaar gehanteerd te worden. Ook besmette mest kan een probleem vormen. De bacterie is omgeven door een waslaag, waardoor ze lang kan overleven. Ze is bijgevolg zeer resistent in een milieu waar rundvee wordt gehouden.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?

Raadpleeg uw dierenarts